

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ДОНБАСУ

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ДОНЕЧЧИНИ

1

ТОМ

А•Б•В

ДОНЕЦЬК•ВИДАВНИЦТВО•ПРОМІНЬ•2013

УДК 94(477.62)(031)
ББК 63.3(4УКР)я20
Е64

Е64 ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ДОНЕЧЧИНИ. / Під редакцією д.і.н., проф. П.В. Доброва. –
Донецьк: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «ПРОМІНЬ», 2013. –
440 с., іл. кольорові, ч/б.

ISBN 978-966-2008-01-2

В «Енциклопедії Донеччини» в довідково-інформативній формі подані славетні сторінки історії Донеччини.

У виданні зосереджено відомості про людей, які зробили помітний внесок у розвиток регіону на різних етапах його становлення: підприємців, діячів культури, освіти. Інформується про видатних осіб, які жили в різні часи та живуть зараз, ушляхляючи Донеччину своєю працею та звершеннями. Вміщено біографії державних, політичних, громадських, релігійних діячів, полководців, героїв війн, космонавтів, письменників і художників, скульпторів і композиторів, артистів і мандрівників, вчених і конструкторів.

Окремі статті присвячені історичним подіям, які стали віхами в розвитку України та нашого регіону. Мається інформація про населені пункти Донеччини, промислові та інші підприємства краю, окремі виробничі об'єднання, різного роду організації та установи, особливості їхнього розвитку на різних історичних етапах. Увага надається географічним і топонімічним термінам, місцевим назвам окремих поселень та відповідним історичним змінам, що відбулися в цих назвах.

Енциклопедія насичена багатим ілюстративним матеріалом.

Видання адресоване широкому колу читачів, буде корисним вчителям загальноосвітніх шкіл, викладачам вищих навчальних закладів, школярам, студентам, краєзнавцям та всім, хто цікавиться історією рідного краю.

УДК 94(477.62)(031)
ББК 63.3(4УКР)я20

*Автор проекту «Енциклопедія Донеччини» і керівник авторського колективу –
Петро Васильович ДОБРОВ,
декан історичного факультету, завідувач кафедри історії України
Донецького національного університету,
доктор історичних наук, професор, Заслужений працівник освіти України*

Редакційна колегія:

<i>голова колегії</i>	– ДОБРОВ П.В.
<i>заступники голови колегії</i>	– ГРИДІНА І.М., СТЯЖКІНА О.В.
<i>відповідальний секретар</i>	– НІКОЛЬСЬКИЙ В.М.
<i>члени колегії</i>	– АНДРОСОВА С.Л., ГРИДІН А.М., ДМИТРИЄВА Н.Х., ДОБРОВ Е.В., КУЗІНА К.В., ЛЮДОРОВСЬКА Т.Ю., ПИЛИПЕНКО Д.В.

ISBN 978-966-2008-01-2

© Автор-упорядник Добров П.В., 2013
© ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «ПРОМІНЬ», 2013

8 серпня 1845 р. Бахмутський магістрат виділив для духовного уч-ща ділянку землі за форштадтом, і через 2 роки була зведена будівля. Ця споруда кілька разів перебудовувалась, і врешті-решт у вересні 1880 р. було завершено будівництво нової будівлі. Стара дерев'яна будівля уч-ща була перенесена, її облаштували для проживання вчителів. Новий триповерховий будинок відкрили у 1882 р. Поруч був збудований великий кам'яний сарай, а на протилежному боці вулиці збудували училищну лікарню. У 1881 р. на 3-му поверсі уч-ща була влаштована Георгіївська церква (церковний дім). У 1885 р. для духовного уч-ща побудували лазню з пральнею. У дворі уч-ща був закладений фруктовий сад.

Серед вихованців Б. у. були поет М.Ф. Чернявський, співак І.С. Патержинський. Після жовтневого перевороту 1917 р. уч-ще було закрито. У його приміщенні розмістилася Донецька губернська партійна школа.

Лит.: Татаринів С.Й., Тутова Н.О. Православ'я Бахмутського краю – погляд крізь століття: історичний нарис. – Артемівськ, 2009.

С.Й. Татаринів, Н.О. Тутова

БАХМУТСЬКЕ РЕМІСНИЧЕ УЧИЛИЩЕ. Бахмутське ремісниче училище було відкрите у 1896 р. завдяки зусиллям В.І. Першина, голови міської думи м. Бахмута. На його утримання щорічно виділялися кошти з міського бюджету. Підпорядковувалося Катеринославській дирекції народних училищ. Навчальна програма була розрахована на 4 роки, спрямована на отримання практичних навичок, частина робочого часу відводилася на роботи у майстернях. Основна увага приділялася слюсарно-ковальському та столярно-токарьському ремеслам, ливарній та електротехнічній спеціальності. Викладання

загальноосвітніх дисциплін мало практичний уклін та передбачало лише засвоєння курсу початкового училища. 20–45 % навчального часу відводилося на вивчення загальноосвітніх та спеціальних дисциплін. Викладали російську мову, арифметику, технологію обробки деревини та металу, креслення та малювання, Закон Божий та церковнослов'янське письмо.

Лит.: Отчет Бахмутской земской управы за 1912 г. – Бахмут: Типо-литография М.М. Крамарова, 1913 – С. 48–52; Нестерцова С.М., Заярна Д.О. Професійна освіта у містах Донбасу на межі XIX–XX ст.: Проблема становлення та розвитку / Нові сторінки історії Донбасу: Зб. ст. Кн. 19 / Головний редактор та упорядник З.Г. Лихолобова. – Донецьк: ДонНУ, 2010. – С. 143–144.

С.М. Нестерцова

БАХМУТСЬКИЙ АГРАРНИЙ СОЮЗ – холдингова компанія з вертикально інтегрованою структурою, що включає в себе підприємства рослинництва, виробництва комбікормів, тваринництва, птахівництва та м'ясопереробки. Був створений у 1997 р. До складу холдингу увійшли ЗАТ «Південь-Агро», ТОВ «Схід-Агро», технологічний комплекс «Neem Horst» (Голландія), ЗАТ «Діанівська птахофабрика», «Горлівський м'ясокомбінат».

Авт. гр.

БАХМУТСЬКИЙ ГУСАРСЬКИЙ ПОЛК – сформований 11.07.1764 р. на базі кінних гусарських полків сербських поселенців І.Г. Шевича і Р.С. Депрерадовича з метою охорони прикордонних територій та укріплення Української лінії. Командири Б.г.п.: п-к Г.Р. Депрерадович (від 1764 р.), сек.-майор Г.І. Шевич (1773), п/п-к К.М. Юзбаша (1775). Полк включав 16 рот, що квартирувалися переважно по шанцях попередніх полків уздовж пра-

вого берега Сіверського Дінця і Лугані: 1-а рота – с. Серебрянка, 2-а – Вергунка, 3-я – Верхнє (Біла Гора), 4-а – Кам'яне (Кам'яний брід), 5-а – Привілля, 6-а – Кримське, 7-а – Нижнє, 8-а – Підгірне (Донецьк, Слов'яносербськ), 9-а – Красний Яр, 10-а – невідомо, 11-а – р. Біла Лугань (Біла), 12-а – р. Комишуваха, 13-а – с. Санжарівка, 14-а – б. Західна, 15 – між рр. Скелєватою і Марків Колодязь. У 1765 р. до складу Б.г.п. увійшов Молдавський гусарський полк. На середину 1770-х рр. розміщення частини рот змінилося: 4-а – Красний Яр, 9-а – Жовте, 10-а – Кам'яний, 11-а – Черкаський Яр, 12-а – Хороший Яр, 13-а – Калинівка, 14-а – Коротомишевський, 15-а і 16-а – Луганське. Окрім ротних шанців, зі сходу, південного сходу і заходу зона відповідальності полку оточувалася вервечкою караулів й редутив. Караули розміщалися по Казенному і Кривому Торцям, по б. Залізній до верхів'їв Бахмуту. Редутив було 13, вони розташовувалися по річках Вільховій, Луганчику і Білій Лугані. На вододілі річок Луганчика, Білої Лугані та Міусу планувалося збудувати фортецю.

Саме офіцери Б.г.п. стали отримувати рангові дачі, які згодом перетворювалися у поміщицькі землеволодіння. Ними було засновано й залюднено значну кількість сіл сучасної Луганської та Донецької обл.

24.12.1776 р. у зв'язку з ліквідацією Запорізької Січі Б.г.п. було розформовано, а його рештки, разом з іншими розформованими полками, пішли на формування нових поселенських гусарських полків Азовської губернії.

Лит.: Подов В.И. Славяносербия. – Луганск: Глобус, 1998; Печейкин А.В. Российские пандурские и гусарские полки на юго-западной границе Империи 1741–1784 гг. – М., 2006.

Р. О. Литвиненко